

dol op 't kind, vader, 't zal voor jou dus ook een offer zijn. Maar we mogen niet aan ons zelf denken, vader, we moeten alleen denken aan het kind, en..... en aan dat jonge gezin, waarin ons kind misschien het geluk kan terugbrengen.....”

Weer geruime tijd stilte. Dan de stem van Dorland: „Maar mogen we er op rekenen dat het góed zal gaan, ik bedoel dat ze, als ze 't kind hebben wil, het ook altijd als haar éigen kind zal beschouwen.....”

„'k Zal zelf alles met 'r overleggen. Jij moet morgen eerst met Wouter gaan praten, mannen kunnen zoiets 't beste met mannen bespreken, en dan moet je vragen waar ze is, waar ik 'r op kan zoeken”.

Het overleggen had met deze beslissing z'n einde gevonden. 't Was in de bedstede stil als tevoren, en eveneens als tevoren lagen er twee mensen die de slaap niet konden vatten.....

Tegen de prille morgen was er wat wind opgestoken, een speelse bries, die het compacte wolkendek voor zich uit stuwde, totdat van héél hoog een paar verblekende sterren plotseling neer konden kijken op de blanke wereld. Wat later gloorde een teer-rose glans aan de Oostelijke hemel, en toen de Ruige zijn weg ging door de besneeuwde bossen was daar het wondermooie schouwspel van de eerste zonnestrallen, die de witte oneindigheid door-glinsterden met kleine, kleurige diamantjes.

De Ruige zag op naar de klaar-blauwe lucht, en zijn gedachten, die de dag tevoren nog somber en dompig waren geweest, wickten op in de eindeloze diepte er van.

Z'n gedachten..... Hij was na zijn thuiskomst de vorige avond vroeg naar bed gegaan, en eer de z'n rechten opeisende slaap hem had meegevoerd naar het onbestemde had hij in zijn verhelderd denken alles kunnen ordenen, had hij zijn op hoop geba-seerde plannen gemaakt. Wonderlijk zoals alles inéénliep, zoals alles scheen te zijn voorbestemd.....

Hij bedacht dit ook nu, de Ruige, terwijl hij door die blij-glinste-

rende wereld opnieuw zijn weg ging naar de boshut. Gusta, het kind, Jane..... Gusta, die de kleine achtergelaten had, het kind dat haar niet dierbaar was, maar waarin ze desondanks voortleefde, waarin iets aan haar góed te maken was..... Het kind, dat hem strak-vragend had aangekeken, als wilde het in zijn diepste innerlijk ontdekken wat daar gebroken, stukgeslagen was..... En tenslotte Jane, zijn vrouw, die samen met hem dat eerste, intense geluk had gekend, maar in wie de glans van het geluk verdoft was door dat éne.....

De Ruige keek met iets bewogens in zijn staalgrijze ogen naar boven, naar de toppen van de besneeuwde sparren, die met de tere glans van de morgenzon overgoten waren, en hij bedacht daarbij dat het over een paar dagen Kerstmis zou zijn. Er welde een sterk verlangen in hem omhoog, een húnkeren om straks, als daar de vredigheid zou zijn van dat al-oude feest, het bijzijn te mogen beleven van de vrouw die zich van hem had afgekeerd, maar waar hij door alles heen zo hartstochtelijk van hield.....

Vader en moeder Dorland begroetten hem zonder zich verwonderd te tonen over zijn komst. De oude zei bedaard: „Ik zou anders vandaag naar jóu toe zijn gekomen, Wouter”, en in die woorden lag de bevestiging van het besluit van die nacht. Zo voelde hij het zelf óók aan, de oude.....

Moeder Dorland ging naar de keuken om voor koffie te zorgen, en opnieuw waren beide mannen in het woonvertrek alleen met het kind, dat ook nu z'n kleine, tevreden geluidjes had. De Ruige kon de aandrang niet weerstaan om even naar de kleine te kijken, en toen hij bij de wieg stond kwam de oude naast hem staan.

Bedachtzaam, met een ondertoon waaruit iets van verwondering te verstaan viel, kwamen na een korte stilte diens woorden: „Terwijl 't in de wereld donker is, Wouter, terwijl de mensen oorlogen voeren of voorbereiden, en zelfs wij beiden, jij en ik, elkaar bestrijden, is 't in dit kleine ding alleen maar vrede en tevredenheid..... Dat doet heel sterk aan 't Kerstfeest denken, Wouter”.

De Ruige zei niets. Het kwam bij hem op dat zijn eigen gedachten die morgen ook al eens bij de nadering van het kerstfeest hadden stilgestaan, en peinzend vroeg hij zich af of het kerstgebeuren misschien z'n vage invloed had op datgene wat als een flonkerende ster in hem was gaan lichten. Hij keek in de donkerblauwe ogen van het kind, waarin Gusta hem opnieuw om zijn kameraadschap scheen te vragen. Dan zei hij traag en bedachtzaam zijn schuchtere woorden: „Als er strijd is tussen ons, Dorland, dan kan Gusta's dochttertje daaraan misschien een einde maken.....” Nadat hij die woorden intens verwerkt had knikte de oude. „Ik begrijp wat je bedoelt, Wouter. Och, 't lag voor ons óók allemaal zo in de lijn van de gedachten, en vannacht hebben we samen overlegd. Moeder wil met Jane gaan praten, en dan zal alles wel goéd komen.....”

Na die laatste woorden was het opnieuw stil, want meer behoeften die beide mannen, die de zwijgzaamheid van de uitgestrekte bossen met zich mee droegen, elkaar niet te zeggen.

Toen moeder Dorland met de koffie binnen kwam zei de oude: „Wij hebben 't er samen over gehad, moeder, nou moet jij de rest maar met Jane bepraten”.

Moeder Dorland knikte. Ze zette de koffie voor de beide mannen neer, en tegen de Ruige zei ze: „Je moet me 't adres van Jane maar zeggen, Wouter, dan zal ik naar d'r toe gaan en met 'r praten. Ik zal Jane vragen of ze voor Gusta's dochttertje wil zorgen alsof het haar éigen kindje was, en als ze dat wil dan zal alles goéd zijn tussen Jane en 't kind, daarin kan ik me niet vergissen. Maar ook tussen Jane en jóu moet alles goed worden, Wouter, en dat zal kunnen als jullie alles wat voorgevallen is vergeet, d'r niet meer aan denkt. Als jullie elkaar weer voor 't eerst ziet mag er geen verwijt zijn, ook geen schaamte of onwennigheid, zelfs geen beróuw, want berouw zou onnodig schrijnende herinneringen wekken. Ik weet voor dat alles een oplossing, Wouter, en als ik met Jane gepraat heb, en alles is goed, dan zal ik je die zeggen. Morgen zal ik naar Jane toe gaan, en Hij die daar boven is kan

dan veel dingen ten goede keren. Daar zou je om kunnen vragen, Wouter, vanavond of vannacht, als je je misschien alleen voelt..." Er was een plotseling gekrijt, dat de laatste woorden van moeder Dorland overstemde. Ze nam het kind uit de wieg, als de dag tevoren, maar het gebaar was anders, zó anders dat de Ruige er in het diepste van zijn innerlijk door getroffen werd. Uit het gebaar sprak een wereld van verdriet, een wereld van overgave ook; er sprak het leed en de overwinning uit van het vrijwillig afstand doen, als heel de ziel nog haakt naar het bezit..... Opstaande ten afscheid zei de Ruige met een vreemde stem: „Als het met Jane goed komt zal je kleinkind nieuwe ouders hebben, moeder Dorland, en jij nieuwe kinderen.....”

III.

Het is avond geworden. Uren geleden al heeft de zon afscheid genomen van de korte mid-winterdag, heeft ze de klare Westelijke hemel gekleurd met de gloed van een felle brand, die door de kruinen van de stille bomen heen zinderde, en de besneeuwde paden hier en daar met een rosse glans overgoot.

Snel was die glans verdwenen, want de hemelbrand had niet lang geduurd, gloeide hoogstens nog even na.....

Toen was een vage schemering gekomen, die zich later had opgelost in het stille, witte licht van de opkomende maan, dat de blinkend-witte wereld nóg blanker, haast onwézenlijk blank had doen schijnen.....

Onwezenlijk blank..... Straks zal de avond verglijden in de nacht, de Kerstnacht. Dan zal de wereld denken aan een nederige geboorte, die eens, in ver-terugliggende tijden, heeft plaatsgevonden.....

Misschien wil God zelf, aan de vooravond van dit gedenken, Zijn wereld opsieren.....

In die witte, maan-verlichte wereld maakte de Ruige zijn wonder-

lijke tocht. Hij had daarbij zijn gedachten en herinneringen, die z'n kop met een intense bewustheid doortrokken; en in zijn armen droeg hij een kind: dat was de vreemde, vréemde werkelijkheid... Terwijl hij zich met bedachtzame, haast voorzichtige passen een weg koos langs de stille bomen, die met hun wat verwezen schaduwen de blankheid van de paden doorsneden, toefde zijn denken bij het wonderlijke gebeuren van de laatste dagen. Hij zag zichzelf weer op zijn doelloze gang door de prille, blanke morgen, na een in smartelijke eenzaamheid doorwaakte nacht. Hij zag zich staan bij de wieg van het kind, zijn eerste blik in de klare ogen, Gústa's ogen, die hem om iets schenen te vragen..... Hij beleefde weer die nacht van hoopvol verlangen, nadat moeder Dorland gezegd had met Jane te zullen gaan praten; een vreemde nacht, waarin hij lang had nagedacht over dat ándere wat moeder Dorland nog gezegd had, totdat zijn handen zich tenslotte onwennig ineengestremd hadden, en hij fluisterend, met voorovergebogen kop had gestameld: „God..... maak alles goed..... met Jane..... en ook met het kind.....”

En hij doorleefde nog eens intens dat moment van zoëven, misschien een uur geleden, toen moeder Dorland voorzichtig dat kostbare bundeltje in zijn armen had gelegd..... Ze had dat gedaan zonder er iets bij te zeggen, maar het gebaar was geweest dat van een stok-oude, moede vrouw.....

Hij voelde even wat licht beweeg in zijn armen, de Ruige, en dat trok zijn gedachten terug naar de werkelijkheid. Zorgzaam liet hij zijn blik glijden over zijn lichte last, die hij onwennig, een beetje zonderling ook wel, in beide armen voor zich uit droeg. Zonderling..... Misschien, ja, maar ook oneindig vast en veilig... Het kind had zich in z'n slaap bewogen, maakte even een paar tevreden smak-geluidjes, en ademde dan weer rustig en licht als voorheen. De blik van de Ruige gleed weer van het warme bundeltje af, boorde zich starend in de blanke, door bomen omsloten engte van het pad dat voor hem lag.

Kerstnacht..... Hij dacht er met iets van schuchterheid aan hoe